



Nr. 5 2022/23

Part generala

Brat linguistic – organisaziun sempla

Movetia, l'agentura naziunala per scomi e mobilitad, ha engrondiu sia plattaforma *match&move*. Ultra dil sustegn da persunas d'instrucziun tier la tscherca da classas da partenari vegn purschiu da niev pussevladads, ideas ed activitads per il scomi cun la classa. Dil reminent: Il cantun Grischun sustegn finanzialmein activitads da scomi per promover ils lungatgs cantunals e naziunals.

Plattaforma "match&move"



Damonda finanziala per scomi da lungatg



Procedura d'admissiun a scolas medias

La procedura cantunala d'admissiun allas scolas medias grischunas ei vegnida examinada. Sebasond sin in'expertisa da prof. dr. Franz Eberle, professer emeritau per pedagogia gimnasiala da l'universitat da Turitg, ha la regenza decidiu da mantener la procedura d'admissiun actuala allas scolas medias grischunas. La regenza ordinescha denton mesiras che ston vegnir realisadas per migliurar l'egalidad dallas schanzas tier la preparaziun dils examens. Aschia survegn la nota d'admissiun da niev ina pli gronda valur. Ultra da quei vegnan ils purtaders da scola dalla scola populara obligai da preparar gratuitamein las candidatas ed ils candidats per gl'examen. Aschia duei vegnir fatg en mintga rom d'examen silmeins in test d'emprova sut condiziuns realas. Gl'inspectorat da scola vegn ad informar las direcziuns da scola a caschun dallas proximas sesidas da quartal.

"LernFilm Festival "

Il *LernFilm Festival* ei ina iniziativa da formaziun per classas da scola ch'ei vegnida iniziada avon varga 10 onns. Las scolaras ed ils scolars produceschan agens films didactics

davart in tema ch'ellas ed els han tscherniu sezs. Ils films didactics inoltrai vegnan premiai d'ina giuria specialisada e presentai ad in grond public en collaboraziun cun *SRF school* a caschun dalla surdada annuala dils premis. Naven digl atun 2023 (ca. october) vegn puspei aviert la finiastra d'entrada e films didactics san vegnir inoltrai.

Independentamein dil *LernFilm Festival* stat material d'instrucziun nizeivel a disposiziun gratuitamein allas persunas d'instrucziun sin la pagina d'internet da *SRF school*. Il material sepresenta en fuorma da resumaziuns, d'unitads d'instrucziun e da propostas da laver conform al scalem.

LernFilm Festival – capir – declarar – filmar



SRF school



Center didactic regional Sargans

La scola aulta da pedagogia da Sogn Gagl (SAPSG) meina denter auter in center didactic regional a Mels sper Sargans. Il cantun Grischun ha fatg ina cunvegna cun la SAPSG. Persunas d'instrucziun e classas dil Grischun san ord quei motiv far diever gratuitamein da tut las prestaziuns da survetsch dil center didactic Sargans. Las purschidas da survetsch cumpeglan il diever individual dallas purschidas dil center didactic entras las persunas d'instrucziun, la cussegliaziun da persunas d'instrucziun e da gruppas duront il temps d'avertura, gl'accumpagnament da classas da scola enten far diever d'arranschaments d'emprender, l'introducziun da teams da casas da scola en ils arranschaments d'emprender, gl'emprest da chistas d'emprender sco era la participaziun da persunas d'instrucziun a cuors da perfecziunament.

Ei vala la peina da visitar il center didactic regional Sargans!

Ulteriuras informaziuns



WebApp tier la biodiversitat

Il tema biodiversitat porscha in grond potenzial per las scolas per buca adina mo discuorer da persistenza, mobein era da contribuir enzatgei per promover quella. La webapp *BioDivSchool* ei vegnida sviluppada dalla scola aulta da pedagogia da Sogn Gagl en collaborazion cun *Globe* e gida ad eruir il stadi dalla biodiversitat digl agen areal da scola ed a prender mesiras da promozion sistematicas sin basa dil rapport dils resultats.

Ulteriuras informaziuns



Exposizion "Nus ed ils auters"

L'exposizion "Nus ed ils auters. Dil pregiudezi al rassissem" intermediescha sin 17 tablas enconuschientschas davart rassissem, danunder ch'el deriva e co el funcziona. Ella stenda gl'artg da l'epoca dalla sclavaria en l'America dil Nord sur la participaziun economica ed intellectuala dalla Svizra al colonialissem, tier ils 600 affons jenics ch'ein vegni pri naven da Iur geniturs denter 1926 e 1972 entochen al moviment dil *Black Lives Matter*. Da scuvierer datti rispostas a damondas sco "Vegnin nus propi tuts ord l'Africa?" e "Pertgei han ils carstgauns differentas colurs dalla pial?" L'exposizion vegn mussada en differents loghens dil cantun Grischun entochen la fin digl onn 2024. Las scolas dil scalem secundar I han la pusseivladad da visitar l'exposizion gratuitamein.

Informaziuns e material pedagogic accumpagnont



IPPI, Introducziun en la clamada per persunas d'instrucziun

Dapi entgins onns vegnan persunas d'instrucziun el cantun Grischun sustenidas, cu ei entran en la professiun. Quei sustegn succeda sin treis scalems: scola, district e cantun. Las purschidas sedrezzan a persunas che absolvan lur emprem onn da survetsch, persunas ch'entran puspei en uffeci suenter in'absenza da silmeins tschun onns e persunas d'instrucziun ch'instrueschan per l'emprema gada sin in niev scalem da scola. Uonn ein tut en tut 117 persunas d'instrucziun separticipadas al project dad IPPI. La purschida vegn evaluada mintg'onn e valetada d'ina gronda part dallas participontas e dils participonts sco fetg buna e nizeivla. Las occurrentzas da partenza per il program IPPP 2023/24 han liug en ils districts digl inspectorat duront la davosa jamna dallas vacanzas da stad (mira sut termins).

Introducziun en la clamada persunas d'instrucziun



Not a joke - Gib Mobbing keine Chance

"Quei ei stau mo ina sgnocca!" - "Capeschas buc in spass?" Quellas ed autras giustificaziuns per mobbing han biars affons e giuvenils gia udiu. Denton: Mobbing ei buc in giug, far mobbing cun enzatgi ei buc ina sgnocca e mai legher. Quei ei il messadi central dalla campagna che la plattaforma naziunala *Giuventetgna e medias* ha lantschau ils 9 da matg 2023 a Berna en collaborazion cun *Pro Juventute* e cun la *Prevenziun svizra da criminalitat* en Svizra, e quei el rom dil

Forum Giuventetgna e medias.

Ulteriuras infurmaziuns davart la campagna



Salids amicabels

Chantal Marti-Müller
menadra USS

Andrea Caviezel
menader insp. da scola

Part regiunala

Termins

Occurrentza per cussegls da scola: Primavera 2023

Sco gia comunicau per mail croda l'occurrentza per ils presidis sco era commembras e commembres dils cussegls da scola. Nus vegnian ad informar cun l'entschatta dil niev onn da scola davart il termin per l'occurrentza digl atun.

Introducziun en la clamada 2023

Occurrentza da partenza: 09-08-2023 / 13:30
L'occurrentza ha liug ell'aula dalla casa da scola a Glion.

Engraziament

Cunquei che quei ei previsiblamein la davosa info digl inspectorat per igli onn da scola 2022/23 e la finiziun digl onn da scola s'avischina era beinspert, vulein nus prender la caschun d'engraizar a tuttas e tuts cumpigliai ella scola per la gronda lavur prestada e per la buna collaboraziun.
Silsuenter giavischein nus a tuts bialas vacanzas da stad e selegrein da puspei seveser cun l'entschatta dil niev onn da scola.

Cordials salids

Inspectorat da scola Surselva
Alexi Nay e Vigeli Jacomet

